

פרשת אחרי מות

פסוק / כותרת (טז, ל)

"מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" המשנה במסכת יומא (פרק ח, משנה ט) מביאה את דרשתו של רבי עקיבא על פסוק זה:

"אמר רבי עקיבא: אשריכם ישראל! לפני מי אתם מטהרין? ומי מטהר אתכם? אביכם שבשמים. שנאמר 'וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם', ואומר 'מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל."

והקשו מפרשי המשנה, לשם מה הוזקק רבי עקיבא לשני פסוקים?

הרי די היה בפסוק הראשון שהקב"ה זורק עלינו מים טהורים ומטהרנו. מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצוק"ל הביא בכתביו תירוץ נאה שמתבסס על דברי המדרש הידוע (שיר השירים רבה ה, ג):

"אמר הקב"ה לישראל: בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרוניות נכנסות בו."

והנה, שני מיני טהרה מצינו בתורה: הראשון הוא טהרה מטומאת מת על ידי הזאת אפר פרה אדומה, טהרה זו אין לה שיעור מבחינת כמות המים שצריכים להזות, ודי בכך שהזתה על האדם אפילו טיפה קטנה, כבר טהור הוא מטומאת מת. סוג הטהרה השני, הינו טבילה במקוה.

וסוג טהרה זה מצריך שהמקוה יכיל ארבעים סאה לפחות. אם חסר בו אפילו מעט מים ממדה זו - הרי שהמקוה פסול ולא תועיל הטבילה בו. כנגד שני סוגי טהרה אלו דרש ר"ע: אשריכם ישראל! כאשר הקב"ה מטהר אתכם על ידי אפר פרה אדומה, כמו שנאמר **"וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"** מספיקה כמות קטנה ביותר של הזאה, ואין לה שיעור מינימאלי. אולם כלפי מי המקוה, שעל זה נאמר **"מקוה ישראל ה'"**, מוכרחים שיהיה שיעור מסוים לטהרה, לפחות ארבעים סאה מים. בוודאי תאמרו: אם כן, מי צריך מקוה?

הבה נבקש מה' שיזה עלינו מים טהורים ובכך נטהר ברגע קטון מן הטומאה הגדולה ביותר.

בדיוק מסיבה זו הביא רבי עקיבא דוגמא של פרה אדומה מחד, ומקוה טהרה מאידך. ונבאר על ידי דוגמה: מלך פלוני הכריז שכל מי שעבר על חוקי המדינה, יוכל לבוא ולהתוודות בפניו בשקט על העוון שעשה, והמלך ימחל לו על חטאו. אולם, מי שייטפס לאחר זמן שעבר על חוקי המדינה ולא התוודה בפני המלך כשניתנה לו הזדמנות - הרי שעונשו יהיה חמור מאוד.

ייתכן שלאחר שיעברו בפני המלך אנשים רבים, ולכל אחד ואחד יש את חטאיו שלו עליהם יתוודה בפני המלך, יכעס המלך מאוד ויורה להפסיק להכניס עוד ועוד אזרחים. מכיון שבשומעו שכל כך הרבה פשעו וחטאו כנגדו, לא יוכל עוד להמשיך ולסלוח.

הקב"ה, מלך מלכי המלכים, ברחמיו העצומים נתן לנו סוג טהרה שונה: אילו יטבלו אלפי אנשים אחד אחרי השני במקוה, לא יהיה מצב שלאחד מהם יאמרו **"תעצור. חייבים לטהר את המקוה מהעבירות ואז תיכנס אתה"**. ומדוע?

כי המקוה מבטל את החטא ולא מותיר ממנו רושם. גם הקב"ה מעניק לנו סוג טהרה שלא יותיר שום רושם על המיטהר. בתנאי אחד: שייכנס למקוה ויטבול בו. על זה אמר בלעם: **"מה טובו אהליך יעקב,**

פרשת אחרי מות

משכנותיך ישראל.

אמרו חז"ל: **"שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה"**. לפי האמור מבאר מרן הגר"ע יוסף: הקב"ה אומר לאדם תעשה מאמץ קטן, תטהר עצמך במשהו ואני אפתח לך פתח אדיר לתשובה.

הפתח שעושה האדם לתשובה אינו בפרופורציה ליחס שעושה הקב"ה כנגדו. רק מה? תפתח פתח קטן. תיכנס למקוה. או אז יזו עליך ממי הפרה.

לנקות את כל הבית לפסח אינה מן המטלות הקלות, ובכל זאת, קלה היא לאין ערוך מניקיון הלב מכל סיג ופגם.

הבטיחו לנו רבותינו: הנזהר ממהו חמץ בפסח, מובטח לו שלא יחטא כל השנה. ובלבד שיכוון האדם בעת הניקוי של החמץ הגשמי - לבער אף את החמץ הרוחני.